

Κείμενο 1

**[Τα πανεπιστήμια παράγουν γυναίκες επιστήμονες - Η αγορά εργασίας τους...
γυρίζει την πλάτη]**

Το ακόλουθο κείμενο είναι απόσπασμα από άρθρο της Μαίρης Καριωτάκη στον ιστοχώρο της εφημερίδας «Νέα Κρήτη», στις 08/03/2021.

[...] «Νομίζω ότι τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις υπάρχουν ειδικά όταν διεκδικείς υψηλόβαθμες θέσεις - σχετικά με τις επιδόσεις και τις δυνατότητες των γυναικών σε τομείς των θετικών επιστημών. Οι γυναίκες χρειάζεται να δουλέψουν πολύ σκληρά για να αποδείξουν ότι αξίζουν ισότιμη μεταχείριση. Στο παραπάνω προστίθεται το γεγονός ότι καλούνται να βρουν **ισορροπίες** μεταξύ επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής καθυστερώντας την επιστημονική σταδιοδρομία τους», λέει η Δήμητρα Βερνάρδου, καθηγήτρια στο Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών.

«Οι γυναίκες που επιλέγουν να ανατρέψουν αυτό το «κατεστημένο» αντιμετωπίζουν μεγάλη αμφισβήτηση από τον περίγυρό τους και την κοινωνία ως σύνολο, και συνοδευόμενες από την ψυχοφθόρα αυτή κοινωνική **πίεση** αγωνίζονται να "αποδείξουν" τις ικανότητές τους σε ένα εξαιρετικά δύσπιστο κοινό. Παράλληλα όμως, αντιλαμβανόμαστε όλοι πόσο δύσκολο είναι σε μια τέτοια κοινωνία και για νεαρούς άνδρες να επιλέγουν επαγγέλματα που έχουν χαρακτηριστεί ως "γυναικοκρατούμενα"», λέει η Μαρία Παπαδακάκη, επίκουρη καθηγήτρια στο Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας του ΕΛΜΕΠΑ. Η έρευνά της μάλιστα αφορά σε επίκαιρα κοινωνικά θέματα, όπως βελτίωση ισότητας φύλων, υποστήριξη των γυναικών που έχουν υποστεί βία, προώθηση ασφαλούς μητρότητας, βελτίωση πρόσβασης και παροχής υγειονομικής περίθαλψης για γυναίκες πρόσφυγες, αύξηση ικανότητας των μεταναστριών που εργάζονται σε οικιακές εργασίες, σεξουαλική και ψυχική υγεία παιδιών και εφήβων.

Το ΕΛΜΕΠΑ είναι από εκείνα τα πανεπιστήμια της χώρας που έχουν καταφέρει οι φοιτητές τους να είναι περιζήτητοι στην αγορά. Ωστόσο - σε ό,τι αφορά τις γυναίκες - υπάρχει ένα παγκόσμιο παράδοξο: Ενώ τα πανεπιστήμια **«παράγουν»** γυναίκες επιστήμονες, όπως δείχνουν τα στοιχεία, η αγορά εργασίας τεχνολογίας και επιστήμης δεν τις απορροφά. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat, σε παγκόσμιο επίπεδο, ένα ποσοστό κάτω από το 30% των ερευνητών είναι γυναίκες.

«Μερικοί λόγοι που ενισχύουν το φαινόμενο αυτό στην ελληνική "αγορά" εργασίας είναι οι **απολιθωμένες** και αναχρονιστικές αντιλήψεις περί γυναικείας απόδοσης στο εργασιακό περιβάλλον και το αυξημένο κόστος πρόσληψης μια γυναίκας, ειδικά κάποιας με οικογενειακές υποχρεώσεις, καθώς η ελληνική νομοθεσία υποχρεώνει τον εργοδότη να παρέχει ειδικές άδειες οι οποίες προφανώς επιβαρύνουν την επιχείρηση τόσο οικονομικά όσο και σε παραγωγή έργου», τονίζει η δρ. Ελένη Κόκκινου.

«Δεν είναι ακόμη και σήμερα άγνωστο το φαινόμενο η γυναίκα να υποτιμάται και να παρουσιάζεται ως ανίσχυρη, αναποφάσιστη, αδύναμη με περιορισμένες διοικητικές ικανότητες και με κυρίαρχο ρόλο στη φροντίδα της οικογένειας και των μελών της. Δίνεται επομένως πολλές φορές προτεραιότητα στην επιλογή ανδρών σε θέσεις εργασίας. Αυτό μπορεί να αλλάξει και γίνονται, πιστεύω, τα τελευταία χρόνια βήματα προς τα εκεί, αλλά προαπαιτούμενο είναι να γίνει και η ίδια η γυναίκα ανταγωνιστική αποκτώντας τα απαραίτητα εφόδια, ώστε η αμφισβήτησή της να είναι η μικρότερη δυνατή σχετικά με τη **δυναμική** της», σημειώνει εμφατικά η Ευρυδίκη Πατελάρου.

Κείμενο 2

Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης (1851-1911)

Η τύχη απ' την Αμέρিকা

Το απόσπασμα του ομώνυμου διηγήματος συμπεριλαμβάνεται στον τόμο «Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης. Διηγήματα, Επιλογή», Εκδόσεις Ίδρυμα Κώστα και Ελένης Ουράνη, 1988.

Την πτωχήν την Ασημίαν, σύζυγον του βαρελά του χωρίου, όλαι αι συγγενείς της τηνελυπούντο και την εκαίοντο, πώς θα κατώρθωνε ν' αποκαταστήση και να υπανδρεύση τας τέσσαρας κόρας, τας οποίας της έδωκεν ο Θεός, ύστερον από δύο υιούς, τους οποίους της είχε χαρίσει, και αφού τα εξ αυτά τέκνα με κόπον και πολύν καϋμόν τα είχεν αναθρέψει. [...]

Εν τω μεταξύ, αι τέσσαρες θυγατέρες εκείναι, δια την τύχην των οποίων ανησύχουν αι εξαδέλφαι τής Ασημίνας, έλαβον διαφόρους τύχας. [...]

Δευτέρα εύρε την τύχηνην η πρωτότοκος, η Ελένη, και συγχρόνως με αυτήν η τριτότοκος η Μαργαρώ. Εύρον αι δύο μίαν τύχην, αλλά διφορουμένην και κάπως παράδοξον. Η Ελένη είχεναρραβωνιασθή τον Παναγή τον Νικούτσικον, λεπτουργόν¹ το επάγγελμα, τον οποίον της είχον εκλέξει αι εξαδέλφαι της μητρός της, ως καλόν νέον και προκομμένον. Αλλ'

¹Κατασκευαστής μικροτεχνημάτων, κυρίως από ξύλο.

όταν κατά το έθος του τόπου, ετελέσθησαν τα μβασίδια², και εισήχθη δια πρώτην φοράν ο γαμβρός εις το σπίτι, ο νέος είδε την αρραβωνιαστικήν του, την οποίαν του είχαν προορίσει, είδε και την μικροτέραν αδελφήν της, την Μαργαρώ. Η καλύπτρα, φευ! προ πολλού είχε καταργηθή εις τα ήθη μας.

Ο Παναγής δεν ηθέλησεν την Λείαν, την Ελενιώ, αλλ' ηθέλησε την Ραχήλ, την Μαργαρώ. Την άλλην ημέραν δεν εδίστασε να εκδηλώση την προτίμησίν του προς την πενθεράν του την ιδίαν. «Ή μου δίνετε την Μαργαρώ, είπεν, ή σας στέλνω τα σημάδια πίσω».

Να πετάξη ο γαμβρός τα «σημάδια», δηλαδή τους αρραβώνας! κακόν και ψυχρόν το πράγμα. Τι να κάμη η πτωχή η Ασημίνα, τι να κάμη κι' ο μαστρο-Στεφανής, ο σύζυγός της. Μετά πολλούς δισταγμούς και διαβούλια, αλλά και έριδας μεταξύ του παλαιού ανδρογύνου, αφού η Ασημίνα ήκουσε και τας γνώμας των εξαδέλφων της, ηναγκάσθησαν να υποκύψουν.

Η Μαργαρώ, ως ήκουσεν ότι ο γαμβρός την προτιμά, δεν ώκνησεν³ να είπη ότι κι' αυτή τον θέλει. Ήτον, είναι αληθές, ανθηροτέρα και χαριεστέρα της αδελφής της, και ήτο μόλις δεκαοκταέτις. Η Λενιώ η ατυχής, παραγκωνισθείσα, το επήρε κατάκαρδα. Εφάινετο ολίγον ασχημούτσικη και ήτον χλωμή και κακοπλασμένη εξ αρχής. Είτε έπασχε αρχήθεν, είτε όχι, το βέβαιον είναι ότι απέθανε φθισική, ολίγον χρόνον ύστερον, μετά δύο μήνας από τον γάμον της Μαργαρώς!

Ιδού πώς αθρόως και χονδρικώς, ούτως ειπείν, διεσκεδάζετο η φιλόστοργος ανησυχία των εξαδελφάδων της Ασημίνας.

ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ 1(μονάδες 35)

1^ουποερώτημα (μονάδες 10)

Να χαρακτηρίσεις το περιεχόμενο των παρακάτω προτάσεων ως Σωστό ή Λαθεμένο, σύμφωνα με το Κείμενο 1. Η απάντησή σου να μεταφερθεί στο απαντητικό φύλλο.

- i. Στις θετικές επιστήμες εντοπίζεται το χάσμα εργασιακής εξέλιξης περισσότερο από άλλα επιστημονικά πεδία.
- ii. Το υπάρχον εργασιακό περιβάλλον καλωσορίζει τις γυναίκες που εναντιώνονται στις στερεοτυπικές επαγγελματικές αντιλήψεις.

²Αρραβωνιάσματα.

³Δίστασε

- iii. Υπάρχουν επαγγελματικοί τομείς στους οποίους, ενδεχομένως, και οι άντρες να αντιμετωπίζονται με σκεπτικισμό.
- iv. Το αντικείμενο της έρευνας της κας Παπαδάκη είναι, αποκλειστικά, η βελτίωση των ιατρικών δομών και των υπηρεσιών υγείας σε γυναίκες.
- v. Η αντιμετώπιση στα φαινόμενα επαγγελματικών ανισοτήτων προϋποθέτει την ενεργοποίηση και ενδυνάμωση των γυναικών με την απόκτηση προσόντων.

Μονάδες 10

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Το Κείμενο 1 δομείται με άξονα τις απόψεις των ερευνητριών. Τι πετυχαίνει η αρθρογράφος με αυτήν την επιλογή ως προς τη συνεκτικότητα και τα νοήματα;

Μονάδες 10

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Οι λέξεις: **ισορροπίες, πίεση, παράγον, απολιθωμένες, δυναμική** χρησιμοποιούνται, κυρίως, με τη μεταφορική τους έννοια στο Κείμενο 1. Να σχηματίσεις από μία πρόταση ή περίοδο λόγου με καθεμία από αυτές στην οποία να καταδεικνύεται η κυριολεκτική τους σημασία. Μπορείς να αλλάξεις πρόσωπο ή χρόνο εκφοράς ή αριθμό και πτώση.

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Πώς ερμηνεύεις την έκφραση «*εύρε την τύχην της*» του Κειμένου 2, για τα δύο κορίτσια την Ελένη και τη Μαργαρώ; Να απαντήσεις, τεκμηριώνοντας με τα κατάλληλα χωρία, σ' ένα κείμενο 120-150 λέξεων.

Μονάδες 15